

Пыдыган велöдны Ленин— Сталин партијалыг исторія

Сентябр 9-өд лунсан „Правда“ заводітис печататны Ставсоюзса Коммунистическөй (большевикјас) Партија исторіялыг краткөй курс.

„Тажö замечательнөй ужыслон, кодöс ошкөма ВКП(б) ЦК-өн, свет выльö петөм,—гүжө „Правда“ сентябр 9-өд лунса передовөй статтаын,—ем зев ыжыд событіе партија идејнөй олдын, событіе, кодлыг ыжыд тöдчанлунсө весиг пырсө сөкыд донјавны. Зев ыжыд теоретическөй уж нудөдөм, кодöс вöчөма ВКП(б) ЦК-са комиссијан, личнө Сталин жортөн,—мијан партија, комсомол, став ужалыг јөз пöлучитисны научнөй труд, кытчө став жужданас гүжөма Ленин—Сталин партија тышлыг да победајаслыг славнөй исторіјасө.

ВКП(б) исторіјалон јөздөм краткөй курс абу обычнөй типа учебник. Зев прөстө, доступнөй да јаркөй формаын изложитөмөн кыгасө тыртөма, јжтөдөма жужыд теоретическөй содерјаніједн. ВКП(б) исторіја куза важ, неудовлетворителнөй учебникјас обычнө вöлины „не кыгө исторіја, а кыгө колөм делөјас јылыг кокныдик да гөгөрвөтөм расказ“ (Сталин). Најө ез сетлыны партија исторіялыг событіејаслы да фактјаслы марксистскөй објаснөніје, а сы вöсна іез вочавічны основнөй моглы: отсавны партијнөй кадрјаслы овладејтны большевизмөн.

Зік мөднөгөн лөсөдөма ВКП(б) исторіялыг јөздөдан краткөй курсө. Сені теоретическөја обобщитөма большевистскөй партијалыг став гүгантскөй историческөй опытеö збылыг научнөја, марксистскөја објаснитөма рабочөй класслөн революционнөй тыш исторіялыг, сјјө партија исторіялыг зев сложнөй вопросјасө.

ВКП(б) исторіјалон краткөй курс классическөй сталинскөй жуждалунон, чоткостөн да јасностөн востө сјјө выльсө, кодöс пыртис Ленинлөн геніј марксизмлөн сокровищницаө. Епохалнөй ленинскөй произведөніјејаслы „Что такое друзья народа“, „Что делать?“, „Шаг вперед, два шага назад“, „Две тактики социал-демократии в демократической революции“ да Владимир Ильичлөн мукөд ужјаслы анализ петкөдлө, кыгө Ленинлөн дорсө большевизмлөн непобедимөй идејнөй оружіе. ВКП(б) исторія первој главајасөн төдмасигөн-нин лыдыгыс азгө, кыгө Ле-

нинлөн лөсөдөсисны Россияын марксистскөй партијалон идеологическөй подувјасыс, кыгө течөсисны выль типа партијалон — большевикјас партијалон организационнөй да тактическөй подувјасыс, кыгө Ленин оппортунистјаслы паныда упорнөй тышын дорјис марксистскөй партијалыг теоретическөй подувјасө. ВКП(б) исторія краткөй курсын ісчерпывајушщөй полнотаын да жуждалунон изложитөма партија јылыг ленинско-сталинскөй учөніје.

Ленин геніалнөй ужјаслы анализ, кыгө і ВКП(б) исторія краткөй курслөн мукөд теоретическөй моментјас, ем зев дөна вклад большевизмлөн идејнөй сокровищницаө.

Большевикјас, партијнөјјас да непартијнөјјас, тајө кыгасө велөдөмөн, азгасны теоретическөй мөвпыг донјавны поэтөм озырлун, коді ем ВКП(б) исторія краткөй курсын. Быд большевиклөн, партијнөјлөн да непартијнөјлөн, долг заводітны серјознөја, внимателнөја, достөјчивөја велөдны ВКП(б) исторіялыг краткөй курс, коді ем вежны поэтөм руководство большевизмөн овладејтөм куза.

ВКП(б),—лыдөма „ведөніјеын“,—быдмис да јонмис рабочөй двіженіје пышкын мелкобуржуазнөй партијаскөд—есерјаскөд(а нөшта воужык најө предшественникјаскөд—народникјаскөд), меньшевикјаскөд, анархистјаскөд, став маста буржуазнөй националистјаскөд тышын, а партија пышкын—меньшевистскөй, оппортунистическөй течөніјејаскөд,—троцкистјаскөд, бухаринецјаскөд, национал-уклонистјаскөд да мукөд антиленинскөй группјаскөд тышын.

ВКП(б) јонмис да калитчис рабочөй класс став врагјаскөд, ужалыг јөз став врагјаскөд — помещикјаскөд, капиталистјаскөд, кулакјаскөд, вредителјаскөд, шпионјаскөд, капиталистическөй кышалөмлөн став најомникјаскөд революционнөй тышын.

ВКП(б)-лөн исторія ем исторія кујм революціјалон: 1905 во са буржуазно-демократическөй революціјалон, 1917 во са февралын буржуазно-демократическөй революціјалон да 1917 во са октабрын социалистическөй революціјалон.

ВКП(б)-лөн исторія ем царизмөс путкылтөмлөн, помещикјаслыг да капиталистјаслыг власт путкылтөмлөн исторія, гражданскөй војна кадө иностраннөй вооруженнөй интервен-

ціјаөс грөмитөмлөн исторія, мијан странаын советскөй государство да социалистическөй общество строитөмлөн исторія.

ВКП(б)-лыг исторія велөдөм озырмөдө социализм вöсна мијан страна са рабочөјјас да крестана тыш опытөн.

ВКП(б)-лыг исторія велөдөм, марксизм-ленинизмлөн став врагјаскөд, ужалыг јөзлөн став врагјаскөд мијан партија тышлыг исторія велөдөм отсалө овладеватны большевизмөн, кыпөдны политическөй бөителност.

Большевистскөй партијалыг героическөй исторія велөдөм вооружајтө обществөннөй законјас развітіе да политическөй тыш төдөмлунјасөн, революціја двіжущөй вынјас төдөмлунјасөн.

ВКП(б)-лыг исторія велөдөм јонмөдө Ленин—Сталин партија великөй делөдлөн тыр победаө, став мірын коммунизм победаө ескөм“.

Большевистскөй партија, сылөн воужјас — Ленин да Сталин революционнөй теоріялы пыр сетлисны зев важнөй төдчанлун. Революционнөй теорія ем став странајасса рабочөй двіженіелөн опыт, сјјөс отлаө бөстөмөн. Большевистскөй партијалон, сыөн самөй чужөмсаыс, теоріялыс пыр вөлі топыда јитчөма революционнөй практикөд, большевикјаслөн кыв некор ез торјавлы делөыс.

„...Теорія лоас беспредметнөјөн, сјјө-кө оз јитсы революционнөй практикөд, зік-жө сјјө, кыгө і практика лоас сінтөмөн, сјјө-кө оз југдөд аслыс тусө революционнөй теоріяын. Но теорія вермас лоны рабочөй двіженіелөн зев ыжыд вынөн, сјјө-кө течөд революционнөй практикөд топыд јитөдын, өд сјјө, і сөмын сјјө, вермас двіженіелө сетны ескөм, ориентировкалыс вын да кышаланна событіејаслыг пышкөсөсә јитөдјас гөгөрвөдм, өд сјјө, і сөмын сјјө, вермас отсавны практикы гөгөрвөны не сөмын сјјөс, кыгө да кытчө мундны классјас өви, но і сјјөс, кыгө да кытчө долженсө најө мунны матыса кадө“ (Сталин).

Ставсоюзса Коммунистическөй (большевикјас) Партијалон устав требүтө сы вöсна партијаса бид шленлыс—„музлытөг ужавны асылыс идејнөй вооруженност кыпөдөм вылын, марксизм-ленинизмлыг подувјасө, (Помсө вгөд 2-өд листбокыг)

Средиземнөй море вылын

Вавыса (ласковөй) минајас да ва пыцца (обыкновеннөй) минајас.

Лига Націјајас Советын

Сентябр 19-өд лунө Лига Націјајас Совет засөданије вылын китајса представител Велгинтон Ку корис пыр-жө применитны Японіялы паныд Лига Націјајас уставлыг 17-өд статта. Ку настаивајтис пыр-жө рассмотритны Советөн Китајлы финансөвөй отсөг сетөм јылыг да Японіялы оружіе да сырја вөјөм дүгөдөм јылыг.

Совет решөніје серті јапонскөй правителствөлы мөдөдөма телеграфнөй пригласөніје, Совет динө китајскөй шыдчөдм обсужденіје дырјі, јапонскөй представител учөстіе јылыс.

Лига Націјајас уставлөн 17-өд статта предусматри-

вајтө тащөм пöрадок. Кык государство костын конфлікт случај дырјі, кор сөмын өтыс јавлајтчө лигаса шленөн (тајө случајын—Китај), мөд государствөыс, коді оз пыр лигаө (тајө случајын—Японія), пригласајтчысө подчөнајтчыны лигаса шленјас пөвсын сулалыг көсјысөмјас выль. Сы вöсна сјјө государствөлы, коді абу лигаса шлен мөдөдөдө пригласөніје. Сјјө случајын, кор пригласөніннөй государствөыс петө војнаын лигаса шлен выль, сылы применајтсө уставлөн 16-өд статта, коді висталө агрессорлы паныд мерајас примитөм јылыс. (ТАСС)

100 прөцент выльö тыртны којмөд кварталса финансөвөй план

Финансөвөй план срок кежлө да ставнас тыртөмыс завөситө учрежденіејас да предпріјатіејас ас кадын финансирујтөм. Сік-кө финансөвөй работникјас долженсө большевистскөја тышкасын финансөвөй план срок кежлө тыртөм вöсна.

Но талунја положөніје петкөдлө, мыј отка работникјасан тајө уж дөнас езна вөв сетөма тыр вөма-ніје. Објазателнөй платејас куза којмөд кварталлыс плансө тыртөма сөмын 31,8 прөч. выль да добровольнөй—76,7 прөцент.

Бөрө колдныс Брыкаланскөй, Гамса, Бакурса, Келчјурса, Сгзабксса да Краснөборса сиктөветјас.

Мыын-нө помкаыс финансөвөй план срок кежлө тыртөмыслөн? Медвоз сыын, мыј өнөз ужалыг јөз масса пөвсын өмөла вөлі нудөдөма массөвөй разјаснителнөй уж. Абу вөјөдөма быд налог мынтыс воужөрөз, мыј финансөвөй план тыртөм—ыжыд значөніјеа го-

сударственнөй мог. Сен, көні вөлі бура пуктөма тајө ужыс результатјасыс абу өмөдөс (Ухта, Мошјуга, Кедва, Ізвал сиктөветјас улын).

Медса-нын өмөл делөыс откаолыс сектор пөвсын. На вылын лыдыгысө зев ыжыд задолженност мөјмуса воыс.

Мөдым срок кежлө да ставнас тыртны којмөд кварталлыг финансөвөй план могыс сыын, мед пыр-жө мобөлізујтны став сиктјасса активсө массөвөй разјаснителнөй ужын да финансирајтчысө практикөд отсөг сетөм куза.

Колө нуны решителнөй тыш, кодјас злостнөја оз мынтыны налогјас.

Сөмын сек, кор став партијнөй, комсомолскөй да советскөй организацијајас бөстөсасы делөвөја отсавны да учөстүтны тајө ужас, лоас тыртөма 100 прөцент выльö којмөд кварталса финансөвөй план.

В. Філіппов.

Пыдысан велодны Ленин — Сталин партијалыс исторія

партијалыс важной політическэй да организаціонной шудмјассё усвоитом вылын да разјаснајтны најдс беспартијной массајаслы.

Міјан странаын збылмисды, оправдајтчысны геніальной кывјасыс Марклон сы јылыс, мыј „теорія лоу материальной вынои, кызі сёмын сійо овладевајтё массајасон“. Міјан странаын социализм победа позанлун јылыс великэй ленинско-сталинскэй идејади јјжтысөмдн, СССР-са ужалыс јдз массајас Ленин-Сталин партија вескөддөм улын асланыс героическэй т в о р ч е с к о й уждн стрөитисны-нин кызыннас социалистическэй общество. Но мијан тышылд-на нөшта абу помасөма. Міјан возын сулалдны решајущей бойјас социализмдн тыр победа вөсна, капиталистическэй кычалдылы паныд, медвож өчередын, война öзтыс фашистјаслы паныд. Социалистическэй строй јонмөддөм да паскөддөм вөсна, экономикаын да јдз сознаніеын капитализмлыс пережитокјас зикөз бырөдөм вөсна большевистскэй партијалдн, СССР-са ужалыс јдз возынмуныс отрадлөн тыш абу-на нөшта помалөма. Міјан возын сулалө социалистическэй обществөдс коммунистическөй вочасдн преобразујтөм куза гигантскөй да дыр кадса мог, коммунизмлыс вышөй фаза шөдөдөм, кор лоу пөртөма о л ö м ö принцип: „Быдднсан — сійо способностјас серти, быдднлы — сійо потребностјас серти“.

Медым успешнө тышкасны тајө великөй могјассө олөмө пөртөм вөсна, став большевикјас, партијнойјас і непартијнойјас, должнөс музлытөг кыпөдны ассыныс идејной вооруженност. Обеспечитны ВКП(б) исторіялыс краткөй курс велөдөм — зев в а ж н ö й мог став партијной организаціајаслөн. Тајө замечательной кыганас колө төдмөдны став коммунистјасдс да заводитны сійдс велөдны серјозной, внимательной, пыдысан“.

Испанијаса фронтјас вылын

Сентябр 17-өд лунө фашистјас взорвитисны бомба Централной фронтса Университетскөй городок районин. Бомбалдн взорвитчөм

ез вөч некущөм вошөмјас республиканецјаслы.

Мукөд фронтјас вылын некущөм вежсөмјас абуөс. (ТАСС)

Мишарин јуө уначелөда мамлы сетөм сөм

Гъвал сиктсөветувса „Гажа јаг“ колхозыс Мишарин Петр Иванович семјалы сетсө государственной пособије.

индөм целјас вылө, а П. И. Мишарин сійө сөмсө век öтарө использујтө вина јуөм вылө.

Тајө пособијеыс оз виңы

Рајисполкомлы колө примитны колана мера.

Молдавскөй АССР-са, Слабазејскөй районувса „Гөрд пограничник“ колхозын котыртөма хорөвөй студія.

СНИМОК ВЫЛЫН: Студіяын участвујтыс колхозницајас (вескыдывысан шужаө): Годоба Агафја, Бертова Александра, Акулина Грекул, Анна Пырвул да мукөдјас

Англіја да Франціја төргүјтөны Чехословакіја независимостөн

Сентябр 18-өд лунө Лондонын мунис англіјскөй да французскөй правительствөјасса министрјаслөн совешщаніе. Совешщаніе вылын видлавсис „Чехословацкөй вопрос разрешитөм куза способ јылыс“ вопрос. Иностранной газетјас серти, тајө совешщаніе вылын англіјскөй премјер — министр Чемберлен щөктөма обратитчыны Гитлер требованіеө Германіяөс сүдето-немецкөй областкөд јитөм јылыс.

Чехословакіяөс расчленитөм куза англо-французскөй план Лига Нацијаса, öтка дејательјасдн видлавсө кыз „јавной предательство Лига Нација да мир делө куза“.

Англо-французскөй переговорыс јылыс официальной јурөтөмјасын индысө, мыј „международной обстановка куз кадн обсуждајтөм бөрын, англіјскөй да французскөй правительствөјаслөн представителјас воисны тыр соглашөніеө“.

Англіјскөй компартијаса газет „дејли уоркер“ гижө, мыј совешщаніе бөрын лоу „зик гөгөрвоана Чемберлендн чехословацкөй вопрос куза предательство политикаыс“. Газета корө пыр-жө котыртны массовөй кампаніе, медым торкны Чемберленлыс плансө осушщөвитөм куза да заставитны англіјскөй правительствөдс, медым сетис отсөг Чехословакіялы.

Мызын лоу налөн соглашөніеыс јурөтөмын оз гижсы.

Французскөй газета „Ордр“ гижө, мыј Чехословацкөй вопрос куза гитлеровскөй требованіејас примитөм вөчө нөшта ыжыд опасност грозной мировөй война кежлө. (ТАСС).

Лоам геројјасдн рөдинаөс дорјөмын

Дальневосточной Краснознаменной фронт вывса герој-боецјас пөсмөдн төдмасөм бөрын ми Ласта сиктыс славной РККА радјасө вылөн призваннойјас выражајтам ассыным преданност Ленин — Сталин партија делө вөсна, мам — рөдина вөсна.

Красной Армијалдн стальной радјасө воөм мысти ми кутам отличной овладевајтны первоклассной военной техникади, кодн гөрдөитчө мијан став страна.

І ковмас-кө ми асынымдс петкөдлам фашистскөй гадјаскөд тышын сещөм-жө смелөјјасдн, самоотверженнойјасдн да геројјасдн, кушөдн асынсө петкөдлитны Дальневосточникјас-геројјас Степан Кудинөв, Б. Турашев, Жигалин і уна мукөдјас японскөй самурајјаскөд Хасан ты дорса бојын.

Ми, сталинскөй питомецјас гөтөвөс партија да правительствө чукодстө серти сетны ассыным олөмнымдс славной рөдина вөсна.

Мед олас да нөшта јонмас мұрын медвынөдра Рабоче-Крестьянскөй Красной Армија!

Мед оласны Краснознаменной дальневосточникјас!

Мед олас Оборона куза Сталинскөй нарком, Советскөй Сојузса Первой Маршал Клим Ворошилов!

Выл боецјас: А. А. Журкин, Канев Б. М., Канев Е. Ф., Канев Ф. А., А. В. Канев.

Агітколлектив котыртөм да ужалөм јылыс примерной положөніе

І. Большевистскөй агитация ем вынөдра оружіе партија кіјасын. Большевистскөй агитациялдн выныс сійө правдивостын, јасностын, вылын идејностын, ужалыс јдз массајас вылө ыжыд воздействіеын. Большевистскөй агитация — партијалыс массајаскөд јитөдјас дугдытөг јонмөдөмлөн да сөдтөмлөн средство.

дународной положөніе, отсавны СССР-лыс дорјасан вын јонмөдөмлы. Міјан агитация должен воспитывајтны массајасдс интернациональной самөдн, воспитывајтны ужалыс јдзлыс советскөй патриотизм, революционной бөителност, мобилизујтны массајасдс фашизмдн троцкистско-бухаринскөй да буржуазно-националистическөй агентјаслыс колласјас берглөм да помөз бырөдөм вылө, воспитывајтны социалистическөй рөдинаөс радејтөм да сылы преданност самөдн, советскөй правительствөдс, Ленинлыс-Сталинлыс партијаөс радејтөм да налы преданност самөдн, отсавны непартијной большевикјас шщөт вөстө большевистскөй партија быдмөмлы, отсавны ужалыс томјөзөс комсомолө кыскөмлы.

Большевистскөй агитация јона паскөддөмлөн примерөн вөліны СССР-са Верховной Советө да сојузной да автономной республикајасса Верховной Советјасө бөрысөмјас куза избирательной кампаніејас.

„Массајас динө колө велавны матыстчыны торјдн терпелөвөја да осторожнөја, медым кужны гөгөрвоны особенностјас, тајө масса быд слөј, профессія да с. в. психологіялыс своеобразной чертајас“ (Ленин).

Большевистскөй агитациялөн могыс разјаснајтны массајаслы мијан коммунистическөй партијалыс да советскөй правительствөлыс политика, мобилизујтны ужалыс јдзөс социалистическөй строителствөлыс планјас олөмө пөртөм вылө, отсавны стахановскөй двіженіе массөвөја паскөдөмлы, разјаснајтны СССР-лыс меж-

„Массајас динө колө велавны матыстчыны торјдн терпелөвөја да осторожнөја, медым кужны гөгөрвоны особенностјас, тајө масса быд слөј, профессія да с. в. психологіялыс своеобразной чертајас“ (Ленин).

Агитационной уж нубөдөмын колө петны индөдыс, кодөс сетөма Сталин јортөн комсомолскөй пропагандист Иванов јорт пөсмө вылө вөчакывјын: „Колө

мијанлыс став народөс кутны военной ускөдчөм опасност возын мобилизаціонной даслун состојаніеын, медым некущөм „случајност“ да мијан ортсыса врајаслөн некущөм фокусјас ез вермыны суны мијандс немвичыстөг“...

Большевистскөй агитациялөн основной метод — настөјчөвөја, пыдия, терпелөвөја разјаснајтөм, убеждајтөм. Не администрирүјтны агитационной ужын, а убеждајтны. Агитатор должен пыр артавны кушөм јдз составкөд сылы к о в м а с ужавны. Аслас уж процессын сійө должен төдмасны аслас слушательјаскөд.

„Массајас динө колө велавны матыстчыны торјдн терпелөвөја да осторожнөја, медым кужны гөгөрвоны особенностјас, тајө масса быд слөј, профессія да с. в. психологіялыс своеобразной чертајас“ (Ленин).

Большевистскөй партија быдтис партијной да непартијной большевикјас лыдыс уна со сурс агитатордс. Зев важной објазанност быд агитаторлөн — овладевајтны большевизмдн, музлытөг кыпөдны ассыс политическөй да культурной уровень, быд-

лун лыдыны газетјас, журналјас, агитационной литература.

II.

1. Агитаторјаслөн коллектив котыртсө промышленной да транспортной предприятияјаса, колхозса, МТС-са, совхозса, учреждөніејаса партијной комитет бердыв. Сійө сиктса местностјасын, көні абуөс парторганизацияјас, агитколлективјас котыртсөны да вескөдлысөны вескыда ВКП(б) райкомдн.

Партијной комитет бөрдө агитаторјаслыс кадрјас медбур партијејасыс, комсомолецјасыс, сочувствујущөйјасыс, стахановецјасыс да ударникјасыс, политика боксан грамотной партијной да непартијной большевикјасыс, кодјас кужды дорјыны коммунистическөй партијалыс делө, кодјас кужды прөстөј да гөгөрвоана кывјдн разјаснајтны массајаслы партијалыс политика да ужалыс јдзөс интересујтыс вопросјас, сөдмөдны да кыпөдны налыс творческөй енергіја да возмөстчөм.

2. Агитаторјаслөн персональной состав обсуждајтсө да вынсөдсө партијной комите-

төн, а сөні, көні абу партијной комитетыс, — ВКП(б) райкомдн. Став вынсөдөм агитаторјас пыртсөны агитколлектив составө.

3. Гырыс предпріятіејасын, көні емөс цеховөй партијной комитетјас, агитаторјаслөн общезаводскөй коллективкөд öтшөщ котыртсөны агитколлективјас цеховөй партијной комитетјас бердын. Сен, көні сійө целесобразнө, агитколлективјас котыртсөны сменајасын.

4. Предпріятіејасы да учреждөніејасы, көні агитаторјасыс абу уна, котыртсөны кустовөй агитколлективјас ВКП(б) райком бердын.

5. Агитаторјасы, к о д ј а с ужалөны населөніе пөвсын сійө олан места серти, вермас лоны котыртөма агитколлектив ј о н ж ы к а ыжыд предпріятіејаса партијной комитет бердын, кодөс прикрепитөма населөніелөн сійө группа динө политическөй уж нубөдөм могыс.

6. Фабрикаса, заводса, колхозса, совхозса, МТС-са, учреждөніејаса агитколлектив возглавляјтсө партијной комитетса секретардн. Сме-

Партијној олім

Омөла пуктөма партијној уж

Ез өтчыдыс-нын мијан гачетын гижсыл Кельчјурса первичној партијној организација да парторг Вокујев јорт ужын тырмытөмторјас јылыс, сылыс ужсө вужвыјонсааныс бурмөдөм јылыс.

Ферт, колө шуны, мыј партијној организација мыјкө-мында бурмөдөліс ассыс ужсө. Вөлі котыртөма партијној велөдчөм, нубдөсис уж партијној организацијалыс радсө содтөм куза да с. в. Но бөрја кадө партијној организацијалон ужыс зик слабмис.

Јул тэлыссы-нын оз мун партијној велөдчөм. Кујим тэлыс-нын абу вөвлөма партијној собраније. Зик тырмытөм партијној организацијалон быдмөмыс. Оз мун колхозникјас пөвсын агитационној уж.

Мыјын-нө помкаыс ташөм ужыслөн? Медвоз сыын, мыј парторг Вокујев јорт зик вундөсис партијној ужсө, выј вөчан заводө фиректорон ужавны пырөмсаң. Уна ыстысө сјдө сы вылө, мыј коммунистјас ужалөны вијјас вылын, кылөдчан ужјас вылын. I бытө-кө та вөсна оз поз котыртны партијној велөдчөм, партијној собранијејас! Тајө зик не-вескыд мөвп.

Парторганизацијаын некушөм уж оз нубдөс партија резервкөд да медса-нын колхозној производство вывса стахановецјасөс да ударникјасөс партија радө кыскөм куза.

Комсомольскөј организација-дан вескөдлөмыс тырмытөм-жө. Комсомольскөј ор-

ганизација ужын емөс ыжыд тырмытөмторјас (вина јүдм-јас, абу котыртөма комсомолецјас пөвсын велөдчөм), но партијној организација да парторг өнөз тырмытөма вескөдлөсны комсомольскөј организација уж-өн. дај кыч-нө Вокујев јорт мөдас тышкасын вина јүдмјаскөд, кор сјдө ачыс частө јулывлө.

Кельчјурса партијној да комсомольскөј организација-јас абу кужөмаөс закрепитны агитационној ужын сјдө успехјасөс, кодөс вөлі шедөдөма РСФСР-са да Комі АССР-са Верховној Сөветјасөс бөрјөсөмјас нубдигөн.

Партијно-комсомольскөј организацијајас ужлөн жеб-луныс вайөдө сетчө, мыј хожајствено - политическөј могајс Кельчјур сиктсөвет-улын тэлысыс-тэлысө оз тыртсы. Кылөдчан план тыртөма сөмын 50 прөцент вылө, абу-на помалөма тур-рун пуктөм, вывти нөжјө мунө һаң идралөм.

Колө өтшөщ шуны і сы јылыс, мыј ВКП(б) рајком өнөз зик тырмытөма вескөдлөс ассыс вниманјесө Кельчјурса парторганизација вылө. Отка рајкомса работникјас (инструктор В. Терентјев) парторг ордө сөмын пыравлөны шонтыс-ны, некушөм конкретној индөдјас оз сетлыны.

Партијалон рајонној комитет та бөрын должен бөст-сыны Кельчјурса партијној организацијалыс ужсө бур-мөдөм куза.

М. Артејев.

Кызі кутас нуөдсыны населені-јелы 1939-өд вога перепіс

(Первој бөсөда)

Мијан республикаса став территория паста населені-јелы 1939-өд вога Ставсоюзса перепіс кутас нуөдсыны СССР-са Совнаркомөн индөм обшчкөј срок-јасын, мөднөгөкө, Сыктывкарын да Нувиңмса раб-бочөј посолокын 7 лун чө-жөн (јанвар 17-өд лунсаң 23-өд лунөз) да став сикт-јасын—10 лун чөжөн (јан-вар 17-өд лунсаң 26-өд лунөз). Перепіс помасөм бөрын инструктор-контро-льорјас счотчјаскөд өтла-ны 10 лун чөжөн вөчасны контрольној обход (карын—јанвар 24-өд лунсаң, а сиктјасын—јанвар 27-өд лун-саң).

Населеніјелы 1939-өд вога перепіс нубдигөн ми-јан Комі АССР-ын ылі вој-вывса рајонјасөс ниндөмн оз ло торјөдөма да сјдө рајонјасын перепіс кутас нуөдсыны мукөд рајонјас-көд өтө срокјасын да өт-коф условіејасын. да с лун чөж перепіс нубдигөн ем тырвыјө позанлун сјдө рај-онјасын населеніјелы пе-репес обшчкөј условіејасын нубдөм вылө. Но век-жө өткымын јона разіпелі су-лалыс сиктсөветјаслы сет-сөны частичној ісклучені-јејас; сені населеніјелы перепіс лөд нубдөма сө-кыда вескалан местајасын перепіс нубдан условіеја-сын мозжө. Сөщөм сиктсө-ветјасы: Ізва рајонын—Із-вайльскөј, Мылдын рајонын—Устыльчскөј да Подчер-скөј, Уса рајон—Колвин-

скөј, Уствоинскөј, Ларван-ігскөј, Сидоровскөј, Пет-рунскөј да Абезскөј сикт-сөветјас. Тајө сиктсөвет-јасын торјалөмыс лөб сы-ын, мыј сені оз ло перепіс нубдөм бөрын контрольној обход, а сч-жө оз ло пе-репес заводчытөз счот-чкјасөд керкајасө да ылы-са населонној пунктјасын олысјас ордө воэыв вет-лөм. Вермас лоны, мыј та-јө сиктсөветјас улын нужа-лас і перепіс нубдан хро-кыс.

Перепіс нубдан основној звено—ем счотној участок сені ужалыс счотчкөд, ко-ді непосредственно кутас нубдны населеніјелы пе-репесө да кутас тырвыјө кывкүтны перепіс нубдө-мыс да аслас участкаын населеніе стөча лыд вы-лө бөстөмыс. Та вөсна і колө медса тщательнөја бөрјыны счотчкјасөс. Сө-ветскөј правітелство тре-бујтө, медем счотчкјас персоналнө вынсөдисны рај-исполкомјасөд да горсовет-јасөд.

Счотној участокјас ко-тыртчөны населеніјелөн 370 мортсаң 500 мортөз өтө счотчк вылө (рајонјас-лөн да сиктсөветјаслөн өт-чукөрын лөбө разіпелын сулалөм серті). Счотној участокјас котыртчөны сч-жө став тупкөса учрежде-ніејас бердын, больничая-сын, санаторіјасын, мам-јас да кагајас керкајасын, рөдильнөј керкајасын, сана-торној тпа јаслијасын, дет-домјасын да инвалиднөј кер-кајасын сы вылө виөдөтөг, көт кымын морт сені ез овны. Тупкөса учрежде-ніејасын населеніјелы пере-пес нубдөм правітелство-өн пуктөма сјдө учрежде-ніејас адміністрација вы-лө, кодјас нархозучот ор-ганјас вескөдлөм улын на-селеніјелы перепісөсө ку-тасын нубдны непосред-ственно асныс лөбө наөн торјөдөм счотчкјас пыр. Сјдө перепіснөј персоналыс сч-жө вынсөдөс рајиспол-комјасөд да горсоветөн.

Торја счотној участокјас котыртсөны сч-жө став гостиницајас, колхозникјас-лөн керкајас, шөјччан кер-кајас бердын, көні пыр-жык олө 20—25 морт дај унжык. Тајө участокјас-са да тупкөса учрежденіејас-са населеніе кутас пере-песывајтчыны перепіс ну-

өдан первој лунө да өтө лунөн, мыј вөсна сјдө уч-режденіејасын счотчкылы норма лөсөдөсө сөмын 40—50 морт.

Счотној участокјасөс өтүвтөны инструкторско-контрольној участокјас, ко-дјас јурнубдөсны инструп-тор-контрольорјасөд. Ин-структор-контрольор кыв-күтө счотчкјас ужөн вес-көдлөмыс, перепіс нубдө-мыс, населеніејөс лыд вы-лө стөча бөстөмыс да ас-лас участкаын перепіс ну-өдөм куза материал качес-твыс. Инструкторскөј участ-окјас сиктјасын кутасын өтүвтны 3—4 счотној участ-окөн. Таыс кыңи торја инструкторскөј участокјас лөб котыртөма сјдө тупкө-са учрежденіејасын, көні лөб 4—7 счотној участок. Инструктор - контрольорлөн објазанностыс сыын, мыј сјдө должен котыртны счот-ној участокјасын перепіс н у ө д ө м с ө, вескөдлыны счотчкјас ужөн, прөве-рајтны налыс перепіс нуб-дигөн ужсө да перепіс по-масөм бөрын вөчны дор-выс контрольној обход на-селеніејөс лыд вылө бөс-төмыс правіностсө да перепіснөј листјас заполні-төмыс правіностсө прө-верітөм могыс.

Местајас вылын перепіс нубдөмн вескөдлан цент-рөн лөдны перепіснөј от-делјас, көні јурнубдөны от-делса јуралыс (кызі прав-илө нархозучотлөн участ-ковөј инспектор) да сылөн отсасыс. Республика паста лөб котыртөма 36 перепіс-нөј отдел сиктјасын да өтө перепіснөј от-дел Сыктывкарын. Перепіснөј от-дел кутас өтүвтны не-кымын сиктсөвет.

Перепіс котыртөмөн да нубдөмн рајонјасын вес-көдлөм, СССР-са Совнар-ком шүдм серті, кутас ну-өдсыны нархозучотлөн рај-онној инспекторөн, а карын—нархозучотлөн карса ин-спекторөн.

Ташөм ногөн, населені-јелы 1939 вога перепіс ну-өдан аппарат лөб котыртө-ма сөщөм ногөн, кодө обес-печивајтө улысса звеноја-сөн вескөдлөм да најө уж бөрсө быдлунја контроль нубдөм.

Комі УНХУ-лөн населе-ніјелы перепіс нубдан бјуроын начальник—

М. Ісаков.

најасын агітколлективјас-са вескөдлысјасөд да ВКП(б) рајком бердын котыртөм агітколлективјас-са вескөд-лысјасөд торјөдөсны прө-веренној большевикјас парт-организацијаса руководаш-щөј актив составыс. Агіт-коллективјас вынсөдөсны ВКП(б) рајонној комитетөн, а парторганизацијајасын, кө-ні вескөдлөны политотдел-јас, — соответствуюшщөј политотделөн.

7. Агітколлектив ужалө план серті, кодө вынсөдөсө парткомөн. Планын дол-жен лоны урчөтөма агита-торјасөд, бесөдчк-чтецјас-өн докладјас, беседајас да чөткајас жежлө агитационној уж содержаніе, методјас да формајас куза лөсөд-чөм. Планын колө урчөтны партијалыс да правітелст-воыс зөв важној шүдмјас, СССР-лыс международној положеніе, массово-політи-ческөј кампаніејас быдлун да систематическөја разјас-најтөм, стахановскөј дві-женіе, антирелигиозној про-паганда вопросјас разјас-најтөм, иностранној развед-кајас-са шпионскөј уж прі-јомјаскөд да методјаскөд населеніеөс төдмөдөм, ужалыс јөзөс интересујтыс вопросјас разјаснајтөм. Агітколлективлөн собрани-

јејас (занатіејас) нубдөс-ны декадаын прөмерно өт-чыд. Ужалыс јөз пөвсын пырытөм пыр разјаснител-ној уж нубдны коланлун случајын чукөртсө агіткол-лективлөн өчерөдтөм соб-раније агитаторјасөс инст-руктурујтөм вылө.

8. ВКП(б)-лөн карса, ра-јонса да заводса комитетјас нубдөны агітколлективјас-са вескөдлысјаслы регуларној инструптаж тэлысын кы-кыс не шөчжыка.

9. Кадыс-кадө нубдөсны агитаторјаслөн карса, ра-јонној, обшщезаводскөј со-вещаніејас агитационној ужлөн јонжыка важној воп-росјас куза.

10. Агітаторјас должен бө сетны торјөн ыжыд вни-маніе вопросјаслы, кодјас кыптөны ужалыс јөзлөн. Тајө вопросјас јылыс агитаторјас должен бө инфор-мірујтны цехса парторгөс, парткомса секретарөс да агітколлективса вескөдлыс-өс, кодјас должен бө сетны агитаторјаслы бур инструп-таж сувтөдөм вопросјас вылө вөчакыс сетөм могыс.

11. Агітколлективын агитатор бөстө өтсөг бөсе-дајаслыс да докладјаслыс планјас да конспектјас составлајтөмын, кыга, га-зет, карта, художествен-

ној произведеніе вылын ужалөмын, наглядној посо-біејас исползујтөмын.

12. Агітаторјас нубдөны асланыс ужлыс дневник да ужалыс јөзөс интересујтыс вопросјас учөтывајтөм.

13. Агітколлектив собра-ніе вылын бөрјөсө агит-коллективлөн староста јон-жыка опытној агитаторјас-лыдыс, көді нубдө агіткол-лективлыс уж учөтывајтөм да отсалө руководөтеллы кутны быдлунја јөтөд агитаторјаскөд.

14. Парткабинетјас нуб-дөны агитаторјаскөд группо-вөј да индивидуальнөј кон-сультацијајас, котыртөны агитаторјаслы быдлунја өтсөг література, картајас, диа-граммајас картинајаслыс ре-продукцијајас, патөфонној пластинкајас, газетјасыс вы-резкајас бөрјөмөн. Партка-бинет бөрјө агитаторјаслы местөј материал республи-ка, крај, област, кар, ра-јон, предпріјатіе, цех, кол-хоз, совхоз куза да с. в.

Парткабинет котыртө агитаторјаслы специальнөј лек-цијајас, докладјас, өшөдалө літературалыс списөкјас да котыртө рекомендујтан лі-тературалыс темајас куза выставкајас.

(Бөстөма „Спутык агитатора“ журналыс.)

Рис. вылын: Московскөј областса Кунцевскөј детсад-лөн зданіе.

Сельскохозајственної артель устав куза колхознікјаслн јуасомјас выло вочакывјас

ЈУАЛОМ. Мыјеш отчислјатчыс колхозлн культурнн да мукд нуждајас выло средство да кыці сјд расходујтчыс?

Вочакыв. Культурнн нуждајас выло торјдан средствојаслы размерс определјт да вынсдд колхозса шленјаслн общнн собрание. Татчд долженс пырны і колхознн кадјас: бригадјас, МТФ-са јуралысјас, шдководјас, кузнецјас, пчеловодјас, да с. в. гдтвнн куза расходјас. Татчд целјас выло расходјас долженс нудсыны колхознн кадјас гдтвнн јылы колхозса общнн собраниејлн шудмкд соответствјейн.

Там кыці татчд средствојас пыс расходујтчыс детскн јаслјас котырнм да оборудујтм выло, сетчд колана инвентар ндбалм выло, а сј-жб колхознн лыффысан керкајас оборудујтм выло, радио установнн выло да кнгајас, газетјас да журналјас сузддм выло.

ЈУАЛОМ. Уна-д долженс лоны колхозлн ставс дтала бостдмн денежнн расходјас?

Вочакыв. Колхозлн став денежнн расходыс государственнн налогјас да страховјјас мынтдмн і быдн должен лоны колхозлн вогдгрс денежнн доходыс 30-40 прчентыс не унжык, сешдм расчотн, медым колхознікјаслн трудденјас выло јукны колхозлн денежнн доходыс не ещажык 60-70 прчентс.

ЈУАЛОМ. Вермас-д колхозлн правление вузавны сельскохозајственнн прдуктајас местнн работнікјаслы лбд организацијаслы чнтм донјасн?

Вочакыв. Оз, оз вермы. Ташдм практикаыс јавлајтчд колхознн прдуктајас да средствојас разбазаритдмн, кодн вај колхозлн да колхознікјаслн доходностлы ущерб. Некод оз имеит право корны колхозлыс колхознн прдуктајас вузавны чнтм донјасн. Колхозлн правление та дърјі верм вузавны сдмын прдуктајаслы сјд јукдс, кодс та выло торјддма колхозса общнн собрание, кыці татчд предусмотритма сельскохозајственннн артель уставлн 11 статтадн.

ЈУАЛОМ. Вермас-д колхозлн правление саваны колхознікјаслы колхознн прдуктајас дон бостдг налн трудденјас выло прсчитајтчдм сертн унжык?

Вочакыв. Оз, оз вермы. Сельскохозајственнн артель уставн предусмотритма колхозса шленјас общнн собраниејлн решеније сертн спецалнн натуралнн фонд создајтм общнн ва-

лвнн прдуктаыс кык прчентыс не унжык размерн. Татчд фондсыс колхозлн правление верм саваны сдмын инвалидјаслы, нуждајтчыс красноармејскн семјаслы, кад кежл трудоспособност воштысјаслы да детскн јаслјас да сиротајас содержитм выло. Там кыці отсд сетм куза некушдм натуралнн фондјас оз лдсыны і колхозлн правление дз имеит право мукд ногд дон бостдг прдуктајас сеталдм.

ЈУАЛОМ. должен-д видланы рајсполком колхозјаслы денежнн сметајас да вермас-д сјд содтыны производственнн да мукд нуждајас выло отчислениејас?

Вочакыв. СССР-са Совнаркомлн да ВКП(б) ЦКлн 1938 воа апрел 19 лунса шудм сертн бид колхозлн смета, сјд общнн собраниејлн вынсддм бдрын, долженс представитсыны рајсполкомлн прсідумлы видлалм выло, кодн видлал смета с колхоз правлениејаса председателлн колхозса ревизионнн комиссјјаса председателлн прсудствујтм дърјі.

Рајсполком оз имеит право содтыны колхозлн производственнн да мукд затратајас выло отчислениејас сельскохозајственнн артель уставн предусмотритм отчислениејас кыці. Рајсполком-кд установитас, мыј представитм сметаын производственнн, капиталнн лбд мукд нуждајас выло наметитма унжык сельскохозајственнн артель уставн предусмотритм сертн, сјд обзан предложитны колхоз правлениејлы сметас исправитны уставкд лсалдмн да вылыс представитны сјдс колхозса общнн собраниејлы вынсддм выло да рајсполкомлн прсідумлы видлалм выло.

Јуалом. Имеит-д право колхоз ползујтчыны колхозлы немкежл закрептдм мујас вылын недрајасн (разнн ископајемдјјасн)?

Вочакыв. Недрајас, кыці і му, јавлајтчыны государственнн собственностн, мднгодн-кд всенароднн достояниејдн. Та всна колхоз оз вермы распорайтчыны недрајасн аслас вгдлдм сертн. Недрајас разработайтм (напримр, ізшом, торф да мукд ископајемдјјас перјдм) колхоз вармас нудны сдмын государственннн органјасн установитм правлојас сертн. Татчд ужјас выло колхозјаслы советскн государство сетд ставплдс лгатајас. Напримр, колхознн мујасе удобрајтм выло торф перјдм лдсыс нудны донбостдг.

Снимок вылын: днепропетровскн областса Ленин нма колхозлн мс стадо. Вој вылын лыстысыјас: Карташева Татјана (шјга вылас) да Марија Морозова.

Хуліганствокд тышқасан мерајас јылыс

СОВЕТЈАСЛН ПЕЧОРСКОЈ ОКРУЖНОЈ ИСПОЛНТЕЛЬНОЈ КОМИТЕТ ПРЕСІДИУМЛН ОБЈАЖИТАНА ШУДМ

1938-д во август 9-д лун

Хуліганствокд тышқасан могоыс РСФСР-са ВЦИКлн да СНКлн 1938 во март 30 лунса шудм подув вылын советјаслн Печорскн окружнн исполнительнн комитет шуд:

1. Воспреитны ташдм озорнн дејствіјејас, кодјас јтдмаде общество днн јаво неуваженіекд, гражданлыс покој да общественнн прадокјас нарушайтмкд:

а) Общественнн пользование местаысн спиртннн напоукјас јудм кыці: улычајас да площадјас вылын, учрежденијејасын да сјд театрјасын да клубјасын, кднјасын оз имеитчыны спиртннн напоукјас вузалм выло буфетлн специальнн разрешенијејас.

б) Общественнн местајас, кыці например, улычајас выло, садјас, театрјас, клубјас, учрежденијејас да с. в. јудм јурдн јавлајтчдм.

в) Общественнн пользованиелн местаысн нецензурнн, видчн кывјасн сорннн, сы выло индтдм местаысн јестественнн надобностјас вчдм да мукд.

г) Торја гражданијаслн имуществојаслы паны д вксддм озорнн, хуліганскн дејствіјејас, кодјасе абу уложитма уголовнн кодекслн 175 статта признајасн, например: паскдмјас выло вадасн да најтн рездм, сблалдм да сј возд.

д) Озорнн хуліганскн дејствіјејас, кодјас сдктд-

дны улычајас вьвтн ветлдм кыці: кокувјасе бедјас да пощјас шыблалдм, москнјас выло гезјас нужддм да мукдјас.

Татчд објазательнн шудмс нарушайтмјасыс административнн прадокн пуктысдны ташдм взысканиејас:

Взыскание-кд пуктысд рајсполкомјасн штраф 100 шайтд лбд тдысд срокн мырдна ужд, а взыскание-кд пуктысд сиктссоветјасн 10 шайтд штраф лбд 5 лунд срокн мырдна ужд.

Примечание: Татчд објазательнн шудмс торја нарушительјас выло делаяс, кодјаслы сиктссоветјасн примитан мерајас, кушдм размерјасын имеитны право најд налагајтны, признајтчысдны тьрмытдмн, долженс мддсыны административнн взысканиејас налогитдм куза рајсполком бердса комиссјјасе.

Татчд шудмыс пыр выло: Усаын татчд шудмс газетын јздан лунса да мукд местаысн 15 лун бдын сјд газетјасе получатдса, кдні јзддма татчд шудмс.

Татчд објазательнн шудмыс распространайтчысд Печорскн округса став территория выло да дејствујтдтн во чдж.

Окрисполкомса председателлыс објазанностјас нудыс **Мишарин.**

Окрисполкомса секретарлыс објазанностјас нудыс **Фотијева.**

І. А. Каневос

газетын клеветајтлдм јылыс

Міјан рајонува „Горд печора“ газетын 1937 во нојабр 12-д лунса номерын „Помд ерддны комсомол пышкыс народлн врајаслыс коласјас“ јурывгјода статтаны влі клеветајтдма І. А. Канев

јортс, кдні сјдс влі гјждма народлн врагдн.

Сентябр 14-д лунса рајсполком прсідум вылын Канев јортлыс жалбасе видлалдм бдын, материалыс та куза ез збылмы.

Редакција.

Пуктыны беспечностлы пом

Келчјур сиктссоветува „Ударник“ колхозын ыжыдалд бесхозајственност да колхозса правлениејаса бес пчнн вксдлдм.

Онн колхоз паста абу помалдма турун пуктан ужјас. Сентябрь 20-д лун кежл-на влі 6 га ыщкытм. Турун пуктан план тыртдма сдмын 60 прчент выло. Но та выло вгддтдг, оз мун сілосованиеј, ні веткорм заготовтдм.

Вьвти омд положенијеын нан идралдм. Колхозса јуралыс Канев лыдд, мыј сылн бытд ештддма нан идралдм куза став ужјас, но збыл выласе сик абу та. Унжык наныс сылн скрдујтдм, сисдны праслојас вылын. А „Поще јаг“ участкакн кык вежалун-нн кулды чумалијас. Емдс уна му выло валитчдм праслојас.

Онн колхозын абуна заводлдмаде вартдм. Колхозса јуралыс Канев ыстысд, мыј сылн абуе ужалысјас, кор лунсдн гортын пукалны 25 работчдн! Кылдчн ужјас тыртдма сдмын 50 прчент выло. Колхозса јуралыс Канев кылдчн ужјас выло јдз вын выделитдмын пржавитдма јавнн саботаж. Онн јуасе, мыын-нн помкаыс ташдм безответственнн да беспечнн ужыслн? Медвој сыын, мыј колхозса јуралыс П. Г. Канев да шдковод М. А. Канев сикд бытовдја разложитдмаде. Колхозса јуралыс систематически пјанствујт, правлениејс оз вольвы кык лунјасн. А шдковод М. А. Канев таргајт да јд колхознн сдм. Сј, бдрја кад кујим сутки јдма Шелјајурын, кдні дтдщ вгдма татчд каднас колхознн вв шыгјдн.

Медумыс Рајзо, а сј-жб Рајсполком примитасны колана мерајас татчд кык расхлабаныкыс выло. Од бытс некыс оз пощјдны политикаыс.

Оннја положеније јавд вгдлал, мыј најд гдр вксдлысјасыс сувдмаде колхознн олдм кистдм выло.

М. А.

Отв. редакторс вежыс — М. АРТЕЈЕВ.

Комі республиканскн Радіокомителы колдны сылысјас, мужескн глдсјас да бајанст. дон мытысд сорнитчдм сертн. Шыасын справкасн лбд писмдн ташдм адрес куза: Сыктывкар, советскн улыча, 42-дд номера керка, Радіокомитетд.

Радіокомитет.

Шелјајурса заготоверно базалы колдны плдткјас. Работчјаслы сетсд квартира.

Желајушщјаслы колд шыасын Шелјајурд заготоверно канторад.

Заготоверно.